

Tratu Ona

BERRIKUSPEN PARTE-
HARTZAILERAKO FITXA

matia

1. GURE BEGIRADA PERTSONENGAN, GURE USTEAK ARRETARI BURUZ

Jarduketa-guneak	Sinesmenak / Jarrerak														
<p>Zahartzaroari, adinekoei, mendekotasunari eta narriadurari buruzko sinesmenak</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2" data-bbox="592 499 1406 544">Adinekoak horrela ikusten ditugu...</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="592 544 995 633"> <p>? Gaixotasunak eta beharrak dituzten profilak bezala?</p> </td> <td data-bbox="995 544 1406 633"> <p>? Pertsona bakarrak, bereziak bezala?</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 633 995 723"> <p>? Gaixotasun, arazo eta gabetasunekin?</p> </td> <td data-bbox="995 633 1406 723"> <p>? Indargune eta gaitasunekin?</p> </td> </tr> <tr> <th colspan="2" data-bbox="592 723 1406 768">Pentsatzen dugu...</th> </tr> <tr> <td data-bbox="592 768 995 857"> <p>? Adinekoek ezin dutela aldatu, ezta ikasi ere?</p> </td> <td data-bbox="995 768 1406 857"> <p>? Adinekoek aldatu eta ikas dezaketela?</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 857 995 992"> <p>? Dementia aurreratua duten pertsonak behar fisikoak dituzten gorputzak baino ez direla?</p> </td> <td data-bbox="995 857 1406 992"> <p>? Dementia aurreratua duten pertsonak behar fisiko, sozial eta psikologikoak baino ez dituzten gorputzak direla?</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 992 995 1104"> <p>? Mendekotasuna duten pertsonak ezin dietela besteei lagundu?</p> </td> <td data-bbox="995 992 1406 1104"> <p>? Mendekotasuna duten pertsonak ere lagun diezaieketela besteei?</p> </td> </tr> </tbody> </table>	Adinekoak horrela ikusten ditugu...		<p>? Gaixotasunak eta beharrak dituzten profilak bezala?</p>	<p>? Pertsona bakarrak, bereziak bezala?</p>	<p>? Gaixotasun, arazo eta gabetasunekin?</p>	<p>? Indargune eta gaitasunekin?</p>	Pentsatzen dugu...		<p>? Adinekoek ezin dutela aldatu, ezta ikasi ere?</p>	<p>? Adinekoek aldatu eta ikas dezaketela?</p>	<p>? Dementia aurreratua duten pertsonak behar fisikoak dituzten gorputzak baino ez direla?</p>	<p>? Dementia aurreratua duten pertsonak behar fisiko, sozial eta psikologikoak baino ez dituzten gorputzak direla?</p>	<p>? Mendekotasuna duten pertsonak ezin dietela besteei lagundu?</p>	<p>? Mendekotasuna duten pertsonak ere lagun diezaieketela besteei?</p>
Adinekoak horrela ikusten ditugu...															
<p>? Gaixotasunak eta beharrak dituzten profilak bezala?</p>	<p>? Pertsona bakarrak, bereziak bezala?</p>														
<p>? Gaixotasun, arazo eta gabetasunekin?</p>	<p>? Indargune eta gaitasunekin?</p>														
Pentsatzen dugu...															
<p>? Adinekoek ezin dutela aldatu, ezta ikasi ere?</p>	<p>? Adinekoek aldatu eta ikas dezaketela?</p>														
<p>? Dementia aurreratua duten pertsonak behar fisikoak dituzten gorputzak baino ez direla?</p>	<p>? Dementia aurreratua duten pertsonak behar fisiko, sozial eta psikologikoak baino ez dituzten gorputzak direla?</p>														
<p>? Mendekotasuna duten pertsonak ezin dietela besteei lagundu?</p>	<p>? Mendekotasuna duten pertsonak ere lagun diezaieketela besteei?</p>														
<p>Familiei eta bizikidetzaren unitatean duten zereginari buruzko sinesmenak</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2" data-bbox="592 1249 1406 1294">Adinekoak horrela ikusten ditugu...</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="592 1294 995 1384"> <p>? Zaintza profesionalean oztupo bezala?</p> </td> <td data-bbox="995 1294 1406 1384"> <p>? Ezinbesteko aliatuak zainketan?</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1384 995 1473"> <p>? Zaintzaren ezjakinak bezala?</p> </td> <td data-bbox="995 1384 1406 1473"> <p>? Adinekoa ondo ezagutzen duten adituak bezala?</p> </td> </tr> <tr> <th colspan="2" data-bbox="592 1473 1406 1518">Pentsatzen dugu...</th> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1518 995 1664"> <p>? Lankidetzaren kasu batzuetan, ezinezkoa dela?</p> </td> <td data-bbox="995 1518 1406 1664"> <p>? Lankidetzaren prozesu bat dela, eta bestea entzutearen eta onartzearen parte dela?</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1664 995 1877"> <p>? Familiak arreta ona emateko beharrezkoak ez direla?</p> </td> <td data-bbox="995 1664 1406 1877"> <p>? Familiek zeregin garrantzitsua dutela adinekoentzat, askotariko laguntza-iturri gisa (instrumentala, orientazioa, emozionala)?</p> </td> </tr> </tbody> </table>	Adinekoak horrela ikusten ditugu...		<p>? Zaintza profesionalean oztupo bezala?</p>	<p>? Ezinbesteko aliatuak zainketan?</p>	<p>? Zaintzaren ezjakinak bezala?</p>	<p>? Adinekoa ondo ezagutzen duten adituak bezala?</p>	Pentsatzen dugu...		<p>? Lankidetzaren kasu batzuetan, ezinezkoa dela?</p>	<p>? Lankidetzaren prozesu bat dela, eta bestea entzutearen eta onartzearen parte dela?</p>	<p>? Familiak arreta ona emateko beharrezkoak ez direla?</p>	<p>? Familiek zeregin garrantzitsua dutela adinekoentzat, askotariko laguntza-iturri gisa (instrumentala, orientazioa, emozionala)?</p>		
Adinekoak horrela ikusten ditugu...															
<p>? Zaintza profesionalean oztupo bezala?</p>	<p>? Ezinbesteko aliatuak zainketan?</p>														
<p>? Zaintzaren ezjakinak bezala?</p>	<p>? Adinekoa ondo ezagutzen duten adituak bezala?</p>														
Pentsatzen dugu...															
<p>? Lankidetzaren kasu batzuetan, ezinezkoa dela?</p>	<p>? Lankidetzaren prozesu bat dela, eta bestea entzutearen eta onartzearen parte dela?</p>														
<p>? Familiak arreta ona emateko beharrezkoak ez direla?</p>	<p>? Familiek zeregin garrantzitsua dutela adinekoentzat, askotariko laguntza-iturri gisa (instrumentala, orientazioa, emozionala)?</p>														

<p>Profesionalen arretari eta eginkizunari buruzko sinesmenak</p>	Pentsatzen dugu...	
	<p>? Pertsonak zentrora ohitu eta egokitu behar direla?</p>	<p>? Zentroak malgua izan behar duela eta pertsonara egokitu behar dela?</p>
	<p>? Pertsonak arreta-hartzaile pasiboak direla?</p>	<p>? Beren bizitza eta arreta kontrolatzeko eskubidea duten pertsonak direla?</p>
	<p>? Eskubide-berdintasunak tratu uniformeak justifikatzen duela?</p>	<p>? Eskubide-berdintasuna posible izan dadin, beharrezkoa dela tratu pertsonalizatua eta, beraz, desberdina?</p>
	<p>? Gure zeregina gorputzak zaintzea dela, oinarritzko jardueretan bakarrik parte hartzen, gehiago inplikatu gabe?</p>	<p>? Gure zeregina merezi duten bizitzak babestea dela, eta horretarako konpromisoa hartu behar dugula?</p>

GURE UNITATEAREN EGUNGO UNEA IBILBIDE HONETAN AURRERA EGITEKO

☰ Nola ikusten ditugu adineko pertsonak, nolakoa da haienganako **begirada**? Zer **sinesmen eta jarrera** landu beharko genituzke **tratu on** baterantz aurrera egiteko?

☰ Nola ikusten ditugu **familiak**? Zein da haienganako begirada? Zer uste eta jarrera landu beharko lirateke haiekiko **harremana eta lankidetz**a errazteko?

2. PERTSONA EZAGUTU ETA AITORTU

Gogora ezazu:

- Pertsonok duintasuna dugu, eta horrek baliotsu eta errespetagarri egiten gaitu, gure egoera, jokabide edo egoera funtzional edo kognitiboa edozein dela ere.
- Biografia pertsonen berezitasunaren funtsezko arrazoia da.
- Pertsonak planteatzen dituzten bizi-proiektuak eta xedeak aldatu egiten dira bizi-zikloan zehar. Pertsonarentzat benetan garrantzitsua dena ezagutzea funtsezkoa da zentzuzko bizitza elikatzen lagunduko duten laguntzak emateko.
- Pertsonaren lorpenak, indarguneak eta gaitasunak ezagutzeak harremana eraldatzen du, bestea baliozko pertsona gisa hartzen denean.
- Hizkuntzak gure ikusteko eta kontuan hartzeko modua helarazten dio besteari, eta hori pertsonak jasotzen du.

<p>Jardutze-gunea</p>	<p>Jardunbide egokien deskribatzaileak</p> <p>Betetzen da</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Inoiz edo ia inoiz 2. Batzuetan edo parte batean 3. Normalean
<p>Pertsonaren eta haren bizi-historiaren ezagutza globala</p>	<p>- Pertsonaren ezagutza globala dugu, eta ezagutza hori ez da soilik haren patologien eta defiziten ondoriozko beharretara mugatzen.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Pertsonen bizitzaren historia egiten da, entzutetik abiatuta, eta historia horrek bideratzen du eguneroko arreta.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>
<p>Garrantzitsuaren entzumena</p>	<p>- Pertsonari galdetzen diegu zer den benetan garrantzitsua haientzat, eta hori funtsezko erreferentzia bihurtzen da arretari dagokionez.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>

<p><i>Nortasun pertsonala mantentzea</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pertsonaren bizitza orientatu eta bideratzen duten balioak ezagutzen ditugu, eta horiek kontuan hartzen ditugu arreta eta tratuan. 1 2 3 - Pertsonak mantendu nahi dituen eta bere ongizatean laguntzen duten ohiturak errespetatzen ditugu (jardueran, tratatzeko moduan...). 1 2 3 - Bere nortasun pertsonala indartzen duten irudi pertsonaleko elementuak zaintzen ditugu. 1 2 3
<p><i>Pertsonaren balioa errespetatzea eta aitortzea</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Afektuarekin eta berotasunarekin erlazionatzen gara, baina haurren tonua eta pertsonetikiko gehiegizko konfiantza saihestuz. 1 2 3 - Errespetu osoz tratatzen ditugu pertsona guztiak, baita narridura handia dutenean ere. Ez dugu hizkera deskalifikatzailearik, gaitzespenik edo errietarik erabiltzen portaera berezien aurrean. 1 2 3 - Pertsonen lorpenak eta alderdi positiboak identifikatu eta balioesten ditugu. Erabiltzen ditugun erregistroetan pertsonaren balioa eta alderdi positiboa nabarmentzen eta ikusarazten ditugu. 1 2 3 - "Berdin dio, ez dira ohartzen ere" argudiotik ihes egiten dugu. 1 2 3

JARDUN-GUNE BAKOITZEAN GOGOETA GIDATZEKO PUNTUAK

LORTUTAKOA Zertan egin dugu aurrera? Zer izan da lagungarria aurrera egiteko?

GELDITZEN ZAIGUNA Zer alderdi hobetu behar dira? Zer behar dugu aurrera egiteko?

GURE AURRERAPEN-MAILA FUNTSEZKO EKINTZA HONETAN

- Hasi gabe, ez da garrantzitsutzat jotzen
- Hasi gabe, baina garrantzitsutzat jotzen da
- Hasierako garapena
- Garapen ertaina
- Garapen aurreratua

PROPOSAMENAK, EKINTZAK, NEURRIAK ZEHAZTUZ...

LORTUTAKOA mantentzeko behar duguna eta egin dezakeguna

EGITEKE dagoen horretan aurrera egiteko behar duguna eta egin dezakeguna

IRUZKINAK

3. AUTODETERMINAZIOAN LAGUNDU

Gogora ezazu:

- Egunerokoan erabakiak hartzeak erraztu egiten du pertsonak bere ingurunearen gainean duen kontrolaren pertzepzioan, eta horrek ongizate pertsonalari laguntzen dio.
- Pertsona bakoitzak eguneroko bizitzako domeinuak ditu, eta horietan bereziki garrantzitsua da kontrola hautematea, oreka psikologikoa eta ongizate emozionala errazteko.
- Dementia aurreratua duten pertsonen aukeraketak beste batzuek egiten dituzte, haien aurretiko bizimodua eta behar dituzten zainketa pertsonaletan gaur egun duten ongizatearen/ondoezaren adierazpena kontuan hartuta.
- Egunerokotasuna aukeratzeak hobetu egiten du pertsonak eta haien familiek zerbitzuarekin duten gogobetetasuna.

<p>Jardutze-gunea</p>	<p>Jardunbide egokien deskribatzaileak</p> <p>Betetzen da</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inoiz edo ia inoiz 2. Batzuetan edo parte batean 3. Normalean
<p>Informatu eta galdetu</p>	<p>- Pertsonak beren eskubideei eta betebeharrak buruzko informazioa ematen zaie, baita haiei eragiten dieten antolaketa-alderdiei buruzkoa ere. Iritzia emateko eta gai horietan parte hartzeko aukera dute.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Pertsonak beren inguruan gertatzen denaren berri ematen diegu, zer egin nahi duten edo zer ez duten egin nahi galdetzen diegu eta ahal den neurrian errespetatzen dugu.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>
<p>Lehentasunak eguneroko bizitzan</p>	<p>- Zainketa pertsonaletan, lehentasunak ahal den neurrian ezagutzen eta errespetatzen ditugu, bai gustuak bai arbuioak, noiz eta nola egin behar diren (jaiki, bainatu, oheratu, jan, komunera joan, etab.).</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>

	<p>- Pertsona bakoitzari interesatzen zaizkion jarduerak ezagutzen eta errespetatzen ditugu. Inor ez da bere gustukoak ez diren jardueretan parte hartzera behartzen.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Dementia aurreratua duten pertsonengan erabakiak haien balioak eta nortasuna errespetatuz hartzen dira, haien egoera emozionala behatuz eta ongizatea bilatuz.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>
<p><i>Erabakiak eta kontrolaren pertzepzioa</i></p>	<p>- Aukerak eta espazioak bilatzen ditugu, non pertsona bakoitzak aukeratu eta kontrol berezia izan dezakeen berarentzat garrantzitsuak diren bizi-eremuei dagokienez.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>
<p><i>Erabakiak aldez aurretik planifikatu</i></p>	<p>- Balizko ezintasun-egoeren aurrean aldez aurreko erabaki-prozesu bat egiteko aukerei eta moduei buruzko informazioa ematen dugu.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Prozesu hori egiteko laguntza ematen dugu, pertsonak hala nahi badu.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>

JARDUN-GUNE BAKOITZEAN GOGOETA GIDATZEKO PUNTUAK

LORTUTAKOA Zertan egin dugu aurrera? Zer izan da lagungarria aurrera egiteko?

GELDITZEN ZAIGUNA Zer alderdi hobetu behar dira? Zer behar dugu aurrera egiteko?

GURE AURRERAPEN-MAILA FUNTSEZKO EKINTZA HONETAN

- Hasi gabe, ez da garrantzitsutzat jotzen
- Hasi gabe, baina garrantzitsutzat jotzen da
- Hasierako garapena
- Garapen ertaina
- Garapen aurreratua

PROPOSAMENAK, EKINTZAK, NEURRIAK ZEHAZTUZ...

LORTUTAKOA mantentzeko behar duguna eta egin dezakeguna

EGITEKE dagoen horretan aurrera egiteko behar duguna eta egin dezakeguna

IRUZKINAK

4. INDEPENDENTZIA FUNTZIONALA SUSTATU

Gogora ezazu:

- ✓ Independentzia funtzionala sustatzeak egoera fisikoa hobetzen du eta mendekotasuna agertzea eta areagotzea prebenitzen du.
- ✓ Pertsonak beren kabuz egiten jarraitzeak beren autoestimua eta aldartea bultzatzen ditu, eta beren intimitatea babesten du.
- ✓ Laguntza-produktuen erabilera pertsonalizatuak pertsonen funtzionamendu independentea errazten du.
- ✓ Beharrezkoa da independentziaren helburua eta segurtasuna eta autonomia pertsonala (askatasuna) uztartzea.

<p>Jardutze-gunea</p>	<p>Jardunbide egokien deskribatzaileak</p> <p>Betetzen da</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inoiz edo ia inoiz 2. Batzuetan edo parte batean 3. Normalean
<p><i>Ingurune irisgarria, esanguratsua eta segurua</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zentroan edo unitatean dauden arrisku nagusiak identifikatuta dauzkagu (erorketak, trabatzeak, lesioak, pertsonen galerak, etab.), eta horiek minimizatzeko neurriak daude. 1 2 3 - Giroa etxekoa da, atsegina, eta murrizte-sentsazioa saihesten du. 1 2 3 - Unitatearen dekorazioak eta diseinuak jarduera eta interakzio soziala estimulatzen ditu. 1 2 3
<p><i>Pertsonaren erritmora eta gaitasunetara egokitu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zainketa pertsonaletan (jantzi, garbitasuna, janaria, etab.), pertsonak gauzak beren kabuz egitera animatzen ditugu, beren gaitasunetatik abiatuta, eta beharrezko laguntzak baino ez ditugu ematen. 1 2 3

	<p>- Eguneroko jardueretan, pertsonak gauzak beren kabuz egitera animatzen ditugu, beren gaitasunetatik abiatuta, eta beharrezko laguntzak baino ez ditugu ematen.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Pertsona bakoitzaren erritmorra egokitzen gara, ez goaz presaka, eta ez ditugu gauzak bere kabuz egin dezakeenean azkarrago joateko egiten.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>
<p><i>Malgutasuna eta laguntza pertsonalizatuak</i></p>	<p>- Malguak gara eta alternatiba sortzaileak bilatzen ditugu. Laguntza pertsonalizatuak bilatzeko prest gaude, nahiz eta horrek unitatean jarduteko dugun ohiko modua aldatzea ekarri.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Pertsonak laguntza-produktuak eta bestelako neurriak dituzte beren kabuz moldatzen laguntzeko.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Neurri pertsonalizatuak daude arriskuak prebenitzeko (erorketak, trabatzeak, etab.).</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>

JARDUN-GUNE BAKOITZEAN GOGOETA GIDATZEKO PUNTUAK

LORTUTAKOA Zertan egin dugu aurrera? Zer izan da lagungarria aurrera egiteko?

GELDITZEN ZAIGUNA Zer alderdi hobetu behar dira? Zer behar dugu aurrera egiteko?

GURE AURRERAPEN-MAILA FUNTSEZKO EKINTZA HONETAN

- Hasi gabe, ez da garrantzitsutzat jotzen
- Hasi gabe, baina garrantzitsutzat jotzen da
- Hasierako garapena
- Garapen ertaina
- Garapen aurreratua

PROPOSAMENAK, EKINTZAK, NEURRIAK ZEHAZTUZ...

LORTUTAKOA mantentzeko behar duguna eta egin dezakeguna

EGITEKE dagoen horretan aurrera egiteko behar duguna eta egin dezakeguna

IRUZKINAK

5. BABESTU ETA MINA SAHIESTU

Gogora ezazu:

- Zentroak eta bertako profesionalek pertsonak babesteko eta minik ez egiteko betebeharra dute.
- Ez dugu kontuan hartu behar kalte fisikoa edo osotasun fisikoaren babesa bakarrik. Badira saihestu beharreko beste kalte batzuk ere (moralak, emozionalak, sozialak).
- Segurtasunaren, ongizate emozionalaren eta autodeterminazioaren artean oreka aurkitu behar da.
- Ziurgabetasuna pertsonen aldeko lanaren berezko ezaugarria da.
- Profesionalak ere zainduak izan behar dira, eta laguntza bereziak behar dituzte zenbait egoera zail gainditzeko.

<p>Jardutze-gunea</p>	<p>Jardunbide egokien deskribatzaileak</p> <p>Betetzen da</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inoiz edo ia inoiz 2. Batzuetan edo parte batean 3. Normalean
<p><i>IArriskuen identifikazioa eta prebentzioa</i></p>	<p>- Zentroan pertsonak arriskuan jar ditzaketen arrisku nagusiak identifikatuta ditugu, eta arrisku horiek gutxitzeko neurriak daude.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Ez ditugu soilik kalte fisikoari lotutako arriskuak kontuan hartzen. Baita kalte moral, emozional edo sozialari dagokionez ere. Segurtasuna ongizate emozionalarekin eta autodeterminazioarekin orekatzen duten neurri pertsonalizatuak aurreikusten ditugu.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>
<p><i>Tratu desegokia hauteman eta jardun</i></p>	<p>- Praktika profesional (tekniko eta erlazionalak) desegokiak identifikatzeko tresnak edo prozedurak ditugu.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Badakigu nola jokatu behar dugun praktika profesional desegokiak ikusten ditugunean.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>

Deliberazio etikoa eta laguntza egoera zailetan

- Etikari buruzko prestakuntza jaso dugu, eta badakigu eztabaidatzen balioak gatazkan sartzen diren egoera konplexuei aurre egin behar diegunean (adibidez, segurtasuna edo osasuna pertsonaren autonomiarekin).

1 2 3

- Nahi ez diren gertaerak gertatzen direnean (istripuek eragindako heriotza edo lesio larriak, suizidioak, pertsonak galtzea, etab.), hausnarketa- eta laguntza-prozesu bat hasten da, eta profesionalek (baita adinekoek eta familiek ere) beren emozioak adieraz ditzakete eta ikaskuntzak lor ditzakete.

1 2 3

JARDUN-GUNE BAKOITZEAN GOGOETA GIDATZEKO PUNTUAK

LORTUTAKOA Zertan egin dugu aurrera? Zer izan da lagungarria aurrera egiteko?

GELDITZEN ZAIGUNA Zer alderdi hobetu behar dira? Zer behar dugu aurrera egiteko?

GURE AURRERAPEN-MAILA FUNTSEZKO EKINTZA HONETAN

- Hasi gabe, ez da garrantzitsutzat jotzen
- Hasi gabe, baina garrantzitsutzat jotzen da
- Hasierako garapena
- Garapen ertaina
- Garapen aurreratua

PROPOSAMENAK, EKINTZAK, NEURRIAK ZEHAZTUZ...

LORTUTAKOA mantentzeko behar duguna eta egin dezakeguna

EGITEKE dagoen horretan aurrera egiteko behar duguna eta egin dezakeguna

IRUZKINAK

6. INTIMITATEA BABESTU

Gogora ezazu:

- ✓ Mendekotasun-egoeran dauden pertsonak zaintzeak pertsonen intimitatean bete-betean sartzea dakar.
- ✓ Intimitateak eskua ematen dio autonomiari. Pertsona bere bizitzaren jabe da, baita bere gorputzaren eta arazo pribatuen jabe ere.
- ✓ Intimitatean sartzeak beharrezkoa egiten du konfiantzazko harremanak sortzea, pertsona inbaditua, mehatxatua eta sufritua senti ez dadin.
- ✓ Gorputzeko intimitateak pribatutasunaren babesa eskatzen du, baita tratu beroa ere.
- ✓ Intimitate espazialak espazio pribatuei eta gauzen errespetuari erreferentzia egiten die.
- ✓ Konfidentzialtasuna pertsonak informazio pertsonala baimenik gabeko pertsonen sarbidetik babesteko duten eskubideari dagokio (betebehar profesional bihurtzen da).

<p>Jardutze-gunea</p>	<p>Jardunbide egokien deskribatzaileak</p> <p>Betetzen da</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inoiz edo ia inoiz 2. Batzuetan edo parte batean 3. Normalean
<p>Gorputz-intimitatea: pribatutasuna</p>	<p>- Pertsonari gorputz-zaintzak ematen zaizkienean, beste pertsona batzuen begiradetatik edo presentzietatik babestuta egon daitezen neurriak hartzen ditugu (bainua, jantziak, komunera joatea, sendaketak egitea, etab.).</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Pertsonari gorputzaren zainketa pertsonaletan laguntzeko beharrezkoak garenok bakarrik gaude.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>
<p>Gorputz-intimitatea: tratu goxoa</p>	<p>- Pertsonak hartatzen ditugunean tratu atsegina, hurbila eta errespetuzkoa ematen dugu (jaikitzean edo oheratzean, komunean edo bainugelan, norberaren konponketa-jardueretan, jaten ematen zaienean, bainugelara laguntzen zaienean).</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>

	<p>- Ez diogu ezikusiarena egiten pertsonari gorputz-zaintzak ematen dizkiogunean. Hitz egiten zaio, elkarrizketa atsegina ematen zaio, baita narriadura kognitibo aurreratua duenean ere.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Bere erritmo pertsonala errespetatzen dugu. Ez dugu presarik edo zakarkeriarik erakutsi behar, lasaitasuna transmititzen saiatzen gara.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Lotsa edo ahalke sentimenduak ulertzen ahalegintzen gara, eta sentiberatasun berezia erakusten dugu arreta oso intimoetan edo inkontinentzia gertaeretan.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>
<p><i>Intimitate espaziala</i></p>	<p>- Hala nahi duten pertsonak banakako geletan bizi daitezke edo bakarrik egoteko lekuak dituzte.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Geletarako sarbidea librea da, eta beharrezkoa denean bertara joateko edo bertan egoteko babesa dute.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Badira objektu pertsonalak gordetzeko lekuak (armairuak giltzekin).</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Abisatu eta baimena eskatzen dugu geletan sartzeko.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Pertsonen informazioa ematen diegu haien gauzak eskuratzen ditugunean.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Armairuak eta tresnak gainbegiratzeko, pertsona jakinaren gainean jartzen da, bertan egon dadin saiatuz, eta ez da praktika orokor gisa egiten.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>

Konfidentzialtasuna

- Diskrezioa eta zuhurtzia gordetzen ditugu zaintzen ditugun pertsonen eta haien familien informazio pertsonalari buruz.

1 2 3

- Zentroko konfidentzialtasun-zirkuluak definituta daude, eta pertsonak badaki nork eskuratzen duen bere informazioa, zein informazio ezagutzen den eta zertarako erabiltzen den.

1 2 3

- Familiari edo hurbilekoei zer jakinaraziko zaien jakiteko adostasunera iristen gara pertsonarekin. Beste pertsona batzuei ez zaie informaziorik helarazten haien baimenik gabe.

1 2 3

- Informazio pertsonala zaintzeko neurriak daude, eta errespetatu egiten dira.

1 2 3

JARDUN-GUNE BAKOITZEAN GOGOETA GIDATZEKO PUNTUAK

LORTUTAKOA Zertan egin dugu aurrera? Zer izan da lagungarria aurrera egiteko?

GELDITZEN ZAIGUNA Zer alderdi hobetu behar dira? Zer behar dugu aurrera egiteko?

GURE AURRERAPEN-MAILA FUNTSEZKO EKINTZA HONETAN

- Hasi gabe, ez da garrantzitsutzat jotzen
- Hasi gabe, baina garrantzitsutzat jotzen da
- Hasierako garapena
- Garapen ertaina
- Garapen aurreratua

PROPOSAMENAK, EKINTZAK, NEURRIAK ZEHAZTUZ...

LORTUTAKOA mantentzeko behar duguna eta egin dezakeguna

EGITEKE dagoen horretan aurrera egiteko behar duguna eta egin dezakeguna

IRUZKINAK

7. BIZITZA ESANGURATSUA ETA ONGIZATE PERTSONALA LORTU

Gogora ezazu:

- ✓ Adierazgarria dena pertsonak bere bizitzak zentzua duela eta bizitzea merezi duela uste izatearekin lotuta dago.
- ✓ Bizitza-proiektuak babesteak beharrezkoa egiten du pertsonarentzat benetan garrantzitsua dena ezagutzea eta haren bizitzak zentzua izatea.
- ✓ Pertsonaren eta zainketak jasotzen dituen ingurunearen helburu eta ekintzek konektatuta egon behar dute, eta pertsonarentzat garrantzitsua denarekin koherente izan behar dute. Koherentzia hori funtsezkoa da bizitza esanguratsua ahalbidetzeko.
- ✓ Oro har, bizitza zentzuz elikatzen duten iturriak deskribatu dira: garapena eta hazkundera, besteei laguntzea, kide izatearen zentzua eta transzendentzia.
- ✓ Pertsonak narriadura kognitibo aurreratua duenean, identitateari eustetik eta ongizate pertsonala bilatzetik interpretatzen da esanguratsua dena.

<p>Jardutze-gunea</p>	<p>Jardunbide egokien deskribatzaileak</p> <p>Betetzen da</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inoiz edo ia inoiz 2. Batzuetan edo parte batean 3. Normalean
<p>Zentzuzko bizitza aktibatzeraren bideratutako arreta integrala</p>	<p>- Pertsonarentzat garrantzitsua dena galdetzen dugu, eta arreta hori oso kontuan hartuta bideratzen da.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Pertsonari rol esanguratsuak aurkitu eta garatu ditzen laguntzen zaio, eta bere balioekin edo garrantzi-arloekin bat datozen helburu eta ekintzetara orientatzen da.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Gizakiari bizitza esanguratsua sustatzen dioten jarduerak proposatzen ditugu (besteei laguntzea, garapen eta hazkunde pertsonala, kide izatea eta garrantzia).</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>

<p><i>Narriadura handia duten pertsonen nortasuna mantentzea</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bere bizitza gidatu duten balioak ezagutzeaz arduratzen gara. 1 2 3 - Arreta jartzen dugu eta pertsonaren nortasun-ezaugarriak zaintzen ditugu, itxura edo irudi pertsonala kontuan hartuta. 1 2 3 - Narriadura handia duten pertsonen nortasuna mantentzen duten ohiturak (jarduerakoak eta tratukoak) ezagutzen eta errespetatzen ditugu. 1 2 3
<p><i>Egunerokoak ongizatearen bilaketa</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pertsonen ongizatea eragiten duten ohiturak ezagutzen ditugu eta errespetatu egiten ditugu. 1 2 3 - Ongizate-uneak ahalbidetzeko baliabide pertsonalizatuak erabiltzen ditugu (adibidez: musika esanguratsua, argazkiak, masajeak, atxikimendu-objektuak, etab.). 1 2 3 - Ongizate subjektiboa adierazten duten adierazleak erabiltzen ditugu eta kontuan hartzen ditugu (hitzezko adierazpena, hitzezkoa ez dena, jokabideak), eta alternatibak eta aldaketak proposatzen ditugu horiek hautematen ez direnean. 1 2 3
<p><i>Egunerokotasunean norberaren ondoeza saihestu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Egunean zehar pertsonari ondoeza (ezinegona, desatsegina, asaldura) sortzen diona ezagutzen eta saihesten dugu. 1 2 3 - Ondoez subjektiboa adierazten duten adierazleak erabiltzen ditugu eta kontuan hartzen ditugu (hitzezko adierazpena, hitzezkoa ez dena, jokabideak), eta azkar jokatzeko dugu atzematen direnean. 1 2 3

<p><i>Ez-jardueraren azterketa</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gure ustez, ezer ez egitea ongizate modu bat ere izan daiteke. <div style="text-align: right; margin-top: 5px;">1 2 3</div> - Pasibotasuna pertsonaren ongizate/ondoezetik aztertzen dugu. <div style="text-align: right; margin-top: 5px;">1 2 3</div> - Parte hartzeko modu partzial eta pasiboak bilatzen ditugu, pertsonak jardueretan inplikatu ahal izan daitezen. Nire ustez, parte hartzeko moduak eta ongizate-aukerak ere badira. <div style="text-align: right; margin-top: 5px;">1 2 3</div>
---	--

JARDUN-GUNE BAKOITZEAN GOGOETA GIDATZEKO PUNTUAK

LORTUTAKOA Zertan egin dugu aurrera? Zer izan da lagungarria aurrera egiteko?

GELDITZEN ZAIGUNA Zer alderdi hobetu behar dira? Zer behar dugu aurrera egiteko?

GURE AURRERAPEN-MAILA FUNTSEZKO EKINTZA HONETAN

- Hasi gabe, ez da garrantzitsutzat jotzen
- Hasi gabe, baina garrantzitsutzat jotzen da
- Hasierako garapena
- Garapen ertaina
- Garapen aurreratua

PROPOSAMENAK, EKINTZAK, NEURRIAK ZEHAZTUZ...

LORTUTAKOA mantentzeko behar duguna eta egin dezakeguna

EGITEKE dagoen horretan aurrera egiteko behar duguna eta egin dezakeguna

IRUZKINAK

8. KOMUNIKAZIOA ERRAZTU

Gogora ezazu:

- ✔ Laguntza-harremanean, besteak onartzeko jarrerak eta trebetasunak sartzen dira, enpatia eta errukia oinarri hartuta.
- ✔ Enpatiak bestearen lekuan jartzea dakar, eta funtsezko trebetasuna da tratu onean.
- ✔ Enpatiak, aldi berean, bi elementu hedatzea dakar: beste pertsonaren sentimenduaren ulermena eta erantzun enpatikoa, hau da, besteari ulertu diogula jakinarazteko gai izatea.
- ✔ Errukia enpatia baino urrats bat gehiago da. Pertsonari bere sufrimenduan laguntzea, inplikatzera eta sufrimendu hori murrizteko konpromisoa hartzea du abiapuntu.
- ✔ Kitwooden arabera, pertsonok behar psikosozial unibertsalak ditugu: erosotasuna, identitatea, atxikimendua, okupazioa eta inklusioa. Komunikazioan, potentziaztaile gisa (behar horiei erantzuten zaienean) eta aurkako gisa (premia horiei jaramonik egiten ez zaienean) ondo jarduten duten jarrerak eta jarduerak identifikatu behar dira.
- ✔ Pertsonok gure esperientziari zentzua ematen diogu eraikitzen ditugun kontakizunen bidez. Narrazio autobiografikoek garrantzi handia dute gure nortasun pertsonala eraikitzeko eta mantentzeko. Narrazioak babestu eta estimulatzeak garrantzi handia du eguneroko zaintzan, ongizate emozionala bultzatzeko.

<p>Jardutze-gunea</p>	<p>Jardunbide egokien deskribatzaileak</p> <p>Betetzen da</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inoiz edo ia inoiz 2. Batzuetan edo parte batean 3. Normalean
<p>Entzute enpatikoa eta baliozkotze emozionala</p>	<p>- Entzute aktiboa aplikatzen dugu eta adineko pertsonen sentimenduak ulertzen ahalegintzen gara.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Adineko pertsonen emozioak hartzen eta baliozkotzen ditugu. Horiek entzuten eta ulertzen direla senti dezaten ahalegintzen gara.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>

<p>Errukia</p>	<p>- Pertsonak urduri daudenean edo sufrimendua erakusten dutenean kezkatzen gara. Ez dira jaramon egin gabe gelditzen. Pertsonak ondoeza adierazten duenean azkar jokatzeko saiatzen gara.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Sufrimenduan laguntzen dugu eta hori murrizteko alternatibak bilatzen inplikatzeko gara edo, ezin bada, pertsonari esanahia ematen laguntzen diogu.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>
<p>Ahalduntzeko komunikazioa</p>	<p>- Badakigu komunikazio-modu kontrakoak ezagutzen eta saihesten (behartu, eten, ordenatu, inposatu, presatu, ezeztatu, behartu, barregarri utzi, liskartu, iseka egin, mehatxatu, etab.).</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Badakigu interakzio indartzaileak (baliozkotzea, babestea, aitortzea, animatzea, errespetatzea, berotasuna eskaintzea, etab.) nahita ezagutzen eta erabiltzen.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>
<p>Narrazioak suspertu</p>	<p>- Adineko pertsonen zaintzan narrazio autobiografikoei garrantzia ematen diegu.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Elkarrizketa eta kontakizun pertsonala sustatzen ditugu eguneroko interakzio informaleko uneetan (norberaren garbitasuna, janzteko unea, janaria, etab.).</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p> <p>- Egunerokoan, aparteko elkarrekintza-uneak bilatzen eta lortzen ditugu (hau da, zaintza pertsonaleko lanez gain), pertsonak iraganeko, oraingo eta etorkizuneko bizipenei buruz hitz egin eta kontatzeko.</p> <p style="text-align: right;">1 2 3</p>

- Existen actividades de reminiscencias, individuales o grupales, programadas donde las personas tienen ocasión de evocar y relatar sus recuerdos biográficos.

1 2 3

- Bizitzako liburuak, argazkiak eta objektu esanguratsuak erabiltzen ditugu oroitzapen biografikoak gogora ekartzeko eta elkarrizketak izateko.

1 2 3

JARDUN-GUNE BAKOITZEAN GOGOETA GIDATZEKO PUNTUAK

LORTUTAKOA Zertan egin dugu aurrera? Zer izan da lagungarria aurrera egiteko?

GELDITZEN ZAIGUNA Zer alderdi hobetu behar dira? Zer behar dugu aurrera egiteko?

GURE AURRERAPEN-MAILA FUNTSEZKO EKINTZA HONETAN

- Hasi gabe, ez da garrantzitsutzat jotzen
- Hasi gabe, baina garrantzitsutzat jotzen da
- Hasierako garapena
- Garapen ertaina
- Garapen aurreratua

PROPOSAMENAK, EKINTZAK, NEURRIAK ZEHAZTUZ...

LORTUTAKOA mantentzeko behar duguna eta egin dezakeguna

EGITEKE dagoen horretan aurrera egiteko behar duguna eta egin dezakeguna

IRUZKINAK

matia
gogoz bizi